

<https://doi.org/10.17048/AM.2023.277>

<https://videorium.hu/hu/recordings/51437>

Katona Nikolas: Hibrid oktatási technikák az angol mint idegen nyelv oktatásában

Katona Nikolas

Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Óvó- és Tanítóképző Tanszék

119613@student.ujs.sk

Absztrakt: A kombinált oktatáshoz (Blended Learning) sorolt hibrid oktatás magába foglalja a hagyományos értelemben vett osztálytermi tanítást, valamint az IKT-eszközökkel támogatott online tanulást. A COVID-járványnak köszönhetően mind az általános és középiskolai, mind pedig a felsőoktatásban kiemelkedő szerepet kapott, és a pandémia lecsengése után is előszeretettel alkalmazzák az oktatásban. A tanulmány igyekszik rámutatni a két oktatási forma által kínált előnyökre és hátrányokra az angol mint idegen nyelv oktatásának kontextusában. Célja megvilágítani a hibrid oktatás sajátos jellemzőit, bemutatni annak egyes taxonómiai szerepeit. Az elméleti háttér a szerző saját oktatási tapasztalatán alapuló jó gyakorlatokkal kerül kiegészítésre a középiskolai, valamint a felnőttoktatás példáján.

Kulcsszavak: hibrid oktatás, IKT-eszközök, hagyományos tanítás, online oktatás, felnőttképzés

HYBRID TEACHING TECHNIQUES FOR TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Abstract: The term "Blended Learning" refers to hybrid education, which encompasses traditional classroom teaching and online learning supported by information and communication technology (ICT) tools. Due to the COVID-19 pandemic, it played a significant role in both primary and secondary education as well as higher education, and it continues to be widely used in education even after the pandemic subsided. This study aims to highlight the advantages and disadvantages offered by these two forms of education in the context of teaching English as a foreign language. Its goal is to shed light on the specific characteristics of blended learning and present some of its taxonomical roles. The theoretical framework is complemented by the author's own teaching experience and best practices in the examples of secondary education and adult education.

Keywords: Blended Learning, ICT tools, Traditional Teaching, Online Education, Adult Education

1. Bevezetés

A digitális technológia forradalmi fejlődése és különösen az online világ térnyerése számos olyan lehetőséget nyitott meg, amelyek kiválóan alkalmazhatók többek között az oktatásban is. Ide sorolható pl. az ún. a hibrid oktatási technikák megjelenése, amelyek rendkívül hatékonyan alkalmazhatók az idegen nyelvek oktatásában is. A hibrid oktatás olyan pedagógiai megközelítés, amely az online és a hagyományos tanítási módszereket ötvözi. Ez a forma lehetővé teszi a tanulók számára, hogy rugalmasabban vegyenek részt az oktatási folyamatban, miközben továbbra is élvezik a hagyományos osztálytermi tapasztalatokat.

A 2020-ban kitört COVID-19 járvány globális szinten mélyreható változásokat idézett elő az élet legtöbb területén, így az oktatásban is. Az UNESCO adatai (UNESCO, 2020) szerint világszerte a diákok 81,8%-át érintette az oktatási intézmények működésének különböző szintű korlátozása. Emiatt az oktatás jellemzően online platformokra helyeződött át. Ez a hirtelen átállás ugyanakkor legtöbb esetben sokkhatásként érte az oktatási rendszereket, mivel annak ellenére, hogy az oktatás digitalizálása az Európai Unión belül az ún. Digitális Oktatási Cselekvési Terv (EC, 2020) hosszú távú célkitűzését képezi, az egyes tagállamok felkészültsége e tekintetben rendkívül eltérő volt. Így pl. Szlovákiában és Magyarországon is, ahol a digitalizáció és az oktatás témája egyaránt évek óta jelen van a diskurzusban, ám a kisebb-nagyobb sikerrel járó kezdeményezésektől (pl. az Infovek-program Szlovákiában vagy a Digitális Jólét Program Magyarországon) eltekintve egyik országról sem mondható el, hogy teljes mértékben felkészültek lettek volna a digitális kor kihívásaira az oktatás vonatkozásában (is).

Így nem véletlen, hogy a világvárvány kitörésekor az oktatási szféra szereplői – többek között az oktatók, diákok és szülők – központilag elfogadott stratégiák, módszerek és gyakran megfelelő technikai eszközök híján sokszor rögtönzésre kényszerültek, ami leginkább a hagyományos osztálytermi oktatási módszereknek az online térbe való átültetését jelentette (vö. Miskei-Szabó, 2021; Kiss, 2021; Hargitai, Töreki, 2020). Az egészségügyi helyzet javulásával a korlátozások is enyhültek, így a pandémiás helyzettől függően az oktatás is fokozatosan visszatért a személyes formához, ill. adott esetben a vegyes tanulási (blended learning), azaz hibrid modellekhez.

Jelen tanulmány célja, hogy egyrészt feltárja a hibrid oktatási technikák alkalmazásának elméleti hátterét, másrészt konkrét példákon mutassa be azok előnyeit és hátrányait.

2. Hibrid oktatás

A hibrid oktatási módszer a leginkább úgy jellemezhető, mint két tanulási mód – ez esetben a hagyományos értelemben vett jelenléti oktatás és az online térben történő tanulás – hatékony integrációja. Alkalmazásával a diákok lehetőséget kapnak arra, hogy eldöntsék, hol és mikor tanulnak (Hinkleman, 2018). Garrison és Vaughan szerint a hibrid oktatás mivel magába foglalja a jelenléti, valamint az online oktatást, ennek köszönhetően számos pozitív jelentőséget hordoz magában. Kiemelik, hogy ezen módszer nem a hagyományos oktatás vagy az e-learning fejlesztéséről szól, hanem egyedi és megismételhetetlen egyesítésükről (Garrison, Vaughan, 2008). Cavage azt állítja, hogy a hibrid oktatás által nem az lenne a legfőbb cél, hogy lecsökkentsék a jelenléti oktatás óraszámait előtérbe helyezve az online oktatást, hanem egy olyan környezetet hozzanak létre, ahol a diákoknak nagyobb mértékben kell részt venniük, jobban elköteleződniük, ezáltal fejlesztve saját autonómiájukat, és nem elhanyagolható szempont az sem, hogy egymással interakcióba kell lépniük (Cavage, 2014).

Maga a hibrid oktatás nem korlátozódik kizárólag csak a személyes jelenléti tanulás és az online tanulás kombinációjára. Sharma és Barrett feltevése szerint a hibrid oktatásnak nem kizárólag csak az egyikre kellene korlátozódnia, hanem az egyes tanórákon a kettő kombinációját vagy váltogatását célszerű alkalmazni, hogy hatékonyabban menjen végbe a tanulási folyamat. A technológiai és a különböző médiumok használata sokféle lehetőséget hordoz magában, például az interaktív táblákat és az internetet. A technológia fogalma magában foglalja a kommunikáció céljából szolgáló számítógépeket (például e-mail), valamint az órát fejlesztő környezeteket, mint például a virtuális tanulási környezeteket (VLE), wikik vagy blogok. Ezen eszköztárak felhasználásával a tanóra szerteágazóbb is interaktívabb formában történne (Barrett, Sharma, 2007).

A hibrid oktatás nem csak az oktatási intézményekre korlátozódhat, hanem a vállalati képzések formájában is alkalmazható. Bizonyos tekintetben helyettesítheti az e-learninget, és rákényszerítheti a résztvevőket a tanulásra. Mint arra Bersin is rámutat, számos előnye ellenére az e-learning gyakran azért nem hatékony, mivel az adott kurzusra jelentkezők egyéb elfoglaltságaik miatt azokat nem teljesítik. Mivel a teljesítés sok esetben nincs határidőhöz kötve, a jelentkezők még akkor is könnyebben lemondanak róluk, ha egyébként annak anyagi vonzata is van (Bersin, 2004).

Dangwall és Lalima szerint a hibrid oktatás révén bizonyos tekintetben metaismeretek is megszerezhetők. Azaz, egy ilyen formában megvalósuló kurzus a tanulóknak nemcsak az egyes tantárgy által előírt követelményeket tanítja meg, hanem olyan képességfejlesztő hatása is van, amelyek a digitális technológia használatához kapcsolódnak. A hibrid oktatási forma növeli a diákok digitális írástudását („digital literacy“). Tekintve, hogy a digitális technológia ma már teljesen átszövi a mindennapokat, használata elengedhetetlen – a kevert tanulási forma remek lehetőséget nyújt használatuk elsajátítására (Dangwall, Lalima, 2017)

A hibrid oktatási technikák és az idegennyelv-oktatás kapcsolatát illetően már a 2020-2022 közti járványidőszakot megelőzően is gazdag szakirodalomra támaszkodhatunk. Zumor és társai tanulmányukban (Zumor et al., 2013) egy 2013-ban, a szaúd-arábiai King Khalid Egyetemen végzett kutatás eredményeit ismertetik. A kutatásban résztvevők arról számoltak be, hogy a hibrid oktatás több lehetőséget nyújt számukra az olvasás területén, és ennek eredményképpen az olvasási képességeik és szókincsük elég nagy arányban fejlődött. A kutatás eredményei továbbá azt is kimutatták, hogy a kevert tanulás lehetővé tette a diákoknak egymás közötti együttműködést és növelte a diákok önbizalmát.

Kutatásában Vasbieva (Vasbieva, 2016) a szókincsfejlesztést vizsgálta a kevert oktatási technikák alkalmazása mellett. Ebben azt állítja, hogy a kevert tanulás megfelelő bevezetése képes lehet bővíteni a diákok szókincsét, mivel a tanulás mind az osztályteremben, mind azon kívül történik. A diákok általában elégedettek voltak a kevert

tanulási kurzussal, és előnyben részesítették azt a hagyományos személyes jelenléti tanulással szemben, főként azért, mert több függetlenséget és kontrollt kaptak a tanulásuk felett.

3. A tanár szerepe

A pedagógusnak központi szerepe kell, hogy legyen a hibrid oktatással történő tanítási folyamatban. A tanár-központú megközelítésben a tanár fő feladata a vezetés és az irányítás fenntartása. Garrett szerint azok közül a módszerek közül, amelyek segítik a tanároknak az irányítás megtartását, tartoznak az előadások, irányított beszélgetések és bemutatók. Mindezen módszerek esetében a tanár a figyelem középpontjában van, mivel az osztály előtt áll, és az összes diák az utasításait hallgatja. Az osztályteremben az iskolapadok általában a tanárhoz vannak fordítva. A tanárok az irányításukat meghatározott szabályokkal, rutinokkal és büntetésekkel tartják fenn (Garret, 2008).

Az oktatási folyamatban a tanár több szerepben léphet fel, ezek áttekintése a következőkben olvasható:

1. **Irányító** (controller): A tanárok itt az osztály vezetését és az oktatási tevékenységek irányítását végzik az osztály előterében. Mindent kontrollálnak, amit a diákok csinálnak. Ezért néha képesek lehetnek előre látni a diákok válaszait, mivel minden „előre megtervezett, rugalmasság és eltérő utak nélkül” történik.

2. **Menedzser** (manager): A tanárok itt felkészítik az órákat és strukturálják az osztálytermet, bizonyos irányítással a diákok viselkedése felett.

3. **Rendező** (director): Ebben a szerepben a tanár olyan, mint egy zenekar karmestere vagy egy dráma rendezője. Irányítja a diákok teljesítményét annak érdekében, hogy kommunikálni tudjanak (Brown, 2001).

Ezek a szerepek különböző szempontokat és megközelítéseket képviselnek az oktatási folyamatban, és a tanárok ezeket változó mértékben és időszakokban váltogathatják az oktatási célok és a diákok igényei szerint. Ezen túlmenően viszont további szerepeket is meghatározhatunk:

1. **Segítő** (prompter): A tanár segít a tanulóknak olyankor, amikor nem tudják, mit mondjanak vagy írjanak. A tanárok segítenek a diákoknak angolul beszélni, ahelyett, hogy anyanyelvüket használnák (Harmer, 2007).

2. **Résztevő** (participant): A tanár részt vesz a diákokkal folytatott beszélgetésekben, szerepjátékokban vagy osztályterembeli döntéshozatali tevékenységekben (Harmer, 2007).

3. **Forrás** (resource): A tanár tanácsokat ad olyan diákoknak, akik saját kezdeményezésükből fordulnak hozzá (Brown, 2001). Néha előfordulhat, hogy a tanár nem tud minden kérdésre válaszolni, ehelyett útmutatást nyújt a tanulóknak, hogy hol találhatják meg az információt. Azonban fontos, hogy határokat szabjunk annak érdekében, hogy a tanulók ne váljanak túlzottan függővé a tanártól (Harmer, 2007).

4. **Tutor**: Ez egyfajta kombinációja a segítő és forrás szerepeknek. A tanár egyéni vagy kis csoportos tanulókkal dolgozik, és olyan irányokba vezeti őket, amelyek nekik ismeretlenek. Fontos az egyensúly megtalálása a túlzott beavatkozás és a túlzott távolságtartás között, ami befolyásolhatja a tanulók önállóságát (Harmer, 2007).

4. A hibrid oktatás előnyei és hátrányai

A hibrid oktatás elsődleges előnye, hogy mind a diákoknak és mind a tanároknak segít az idejüket hasznosan eltölteni. A tanároknak lehetőségük van olyan tevékenységeket áthelyezni az online világba, amelyek egyébként jellemzően az osztályteremben zajlanak. Ez lehetővé teszi a tanárnak, hogy több időt töltsön a diákokkal való egyéni munkával. A kevert oktatási forma továbbá hozzájárul ahhoz, hogy a diákok a tanórákat megelőző és követő tevékenységekkel tudjanak foglalkozni, s ezáltal elősegítve a tanulók mélyebb háttértudását az adott témával kapcsolatban. Ez lehetőséget ad a tanárnak arra, hogy több időt szánjon a diákok magasabb rendű gondolkodási képességeinek fejlesztésére (Beckingham, 2017).

Ha az iskola infrastruktúráját szeretnénk górcső alá venni, akkor az sem elhanyagolható szempont, hogy költségek tekintetében a blended learning a hagyományos oktatáshoz képest sokkal költséghatékonyabb. Az órákat könnyen újra lehet használni, mivel a blended learning kurzusok nem nyomtatott anyagokon, hanem elektronikus anyagokon alapulnak (Barrett, Sharma, 2007).

További fontos szempont, hogy az órák áthelyezése az online környezetbe hatással van a diákok autonómiájára és kreativitására is. A blended learning gyakran a diákokra bízva a felkészülés felelősségét otthon, általában videók

megtekintésével a témának való megértés érdekében. Amikor az aktuális óra elkezdődik, az elméletet nem kell újra magyarázni, és a diákok áttérhetnek a gyakorlati feladatokra. Ezt alátámasztja azzal, hogy a blended learning lehetőséget ad a diákoknak arra, hogy videók segítségével megismerjék egy adott téma elméletét, amit különböző szakértők mutatnak be egy könnyen érthető módon. A blended learning hatása a diákok autonómiájára különösen értékes, amikor a nyelvtanulásról van szó. A nyelvtanulást gyakran élethosszig tartó folyamatként tekintik, ezért az autonóm tanulást elsajátító diákok hatalmas előnyben vannak (Dangwal, Lalima, 2017).

Mind a személyes tanulás és a blended learning pozitív hatással vannak a diákok motivációjára, de különböző okok miatt. Amikor a blended learningről van szó, a motivációt befolyásoló kulcsfontosságú tényező a felhasznált technológia. Sharma és Barrett szerint a technológiák használata az órákon növeli a diákok motivációját. Néhány tanuló számára vonzóbb a számítógépen végzett gyakorlás, mert jobban szeretnek gépelni, mint hagyományosan írni. Ráadásul a diákok motiváltaknak érzik magukat, amikor eldönthetik, hány alkalommal hallgatják meg egy hallásgyakorlatot. Szerintük a fiatalabb diákokat is motiválja, ha játékokat játszanak az órán, azonban nekik el kell magyarázni, hogy a játszott játék milyen módon hasznos számukra (Barrett, Sharma, 2007).

A blended learning alkalmazása ugyanakkor a tanárok számára kihívást is jelenthet. Különösen az idősebb generációhoz tartozó oktatóknál tapasztalható, hogy gyakran küzdenek a diákok által mindennap használt technológiák megértésével. Mivel azokat sok esetben elutasítják, nem látják meg a modern technológia újszerű oktatási formákra, így pl. a blended learningre vonatkozó potenciálját sem. Az iskoláknak vagy intézményeknek rendelkezniük kell olyan oktatókkal és technikai támogatással, akik segítenek a tanároknak ezen a területen. Sharma és Barrett szerint a tanárok lehetnek pozitív, negatív vagy semleges hozzáállásúak a technológia használatához, de fontos felismerni a technológia használatának potenciális előnyeit (Barrett, Sharma, 2007).

A blended learning további hátrányának tekinthető, hogy az online térben hiányzik a személyes kapcsolat a diákok és a tanárok között. A tanárok nem tudják leolvasni a diákok testbeszédét, amely segíthet nekik eldönteni, hogy a diákok értik-e az anyagot vagy sem. Az online környezetben a tanárok nem látják az arc kifejezéseket, gesztusokat és más nonverbális jeleket. Graham és Griffiths rámutat, hogy a diákok és tanárok közötti személyes interakciók, mint például a fejbólintás vagy a mosoly, pozitívan befolyásolják a diákok motivációját. Ráadásul, amikor az idegen nyelv kiejtését tanítják, az online rész csak korlátozottan alkalmas a blended learning kurzusokban (Graham, Griffiths, 2009).

Hátránynak tekinthetők a blended learning bevezetésével kapcsolatos járulékos költségek is. Mint azt Sharma és Barrett is hangsúlyozza, kezdetben minden új technológia drága. Ez kapcsolódik egyrészt magához az alkalmazandó eszközökhöz, másrészt pedig azon az informatikai munkaerőhöz, akikre szükség van a technológiák zökkenőmentes működéséhez. (Barrett, Sharma, 2007). Bailey azt is hozzáteszi, hogy az új technológiák az elmúlt évtized technológiáihoz képest könnyebben kezelhetők és frissíthetők, azonban a technológiák sokfélesége általában magasabb pénzügyi kiadásokkal jár. Amikor a blended learning költségeiről van szó, azoknak nem feltétlenül kell összefüggeniük a technológiával és annak kezelésével. Szerinte az új technológia bevezetése általában változásokkal jár az infrastruktúrában. Az iskoláknak lehet szükségük IT-kapacitásuk fejlesztésére, és több technológia több energiafelhasználást is igényelhet. Ez strukturális változást is eredményezhet az épületben, ami rendkívül költséges lehet. Az iskolai hatóságoknak ezen költségeket is figyelembe kell venniük, amikor a blended learning lehetőségét megfontolják (Bailey, 2013).

Mindent összegezve elmondható, hogy a blended learning előnyei összességében felülmúlják a hátrányokat.

5. Hibrid oktatási feladattípusok az angol mint idegen nyelv oktatása során

Az angol mint idegen nyelv oktatásához kapcsolódóan számos feladattípus létezik, amelyek jelenléti és online térben is megvalósíthatók. Az angol nyelvtan tanítására vonatkozóan ide sorolhatók többek között (CEFR 2001) a hiánykitöltés (gap-filling), a mondatok összefésülése (sentence merging) vagy a mondatképzés adott modell alapján. A nyelvtan oktatásában különösen kedveltek az ún. kérdés és válasz típusú feladatok, amelyek bizonyos szerkezetek használatát igénylik, valamint a nyelvtanközpontú folyékonyági gyakorlatok. Tananyagtól függetlenül bevezethetők a fordítási gyakorlatok (L1 nyelvről L2 nyelvre és fordítva), amelyek használhatók az éppen gyakorolt nyelvtani szerkezetek begyakorlása mellett akár tágabb értelemben, pl. országismereti vagy irodalmi tartalmak közvetítésére.

Purpura (2004) a grammatikai feladatokat kiválasztott-válasz típusú és korlátozott-produkciós típusú feladatokra osztja. A kiválasztott válasz típusú feladatok között számos altípust különböztet meg, így pl. a több választási

lehetőséget tartalmazó feladatokat. Ezeknél a tanulók kiválasztják a helyes választ a lehetőségek közül, amelyek jellemzően a mondat alatt kerülnek felsorolásra. Általában csak egy helyes válasz van. A párosító feladatoknál a tanulók az egyik opciót párosítják egy másikkal, és megvizsgálják az elemek közötti kapcsolatot. Kifejezetten a szövegértés fejlesztését célozzák az ún. diszkriminációs feladatok, amelyeknél a tanulók kiválasztják azt a lehetőséget (pl. képet, mondatot), amely a legmegfelelőbb a kijelentéshez. Ehhez hasonlóan az észlelési feladatok és a hiányzó részek kitöltését célzó feladatok. Előbbinél a tanulók a szövegben kiemelik a nyelv egy specifikus jellemzőjét, ez tehát már bizonyos előismereteket feltételez az idegen nyelv sajátosságairól. Utóbbi esetben a tanulók az üres részeket megfelelő szavakkal kitöltve teszik teljessé a mondatokat, itt tehát elsősorban a szókincs fejlesztése párosul a nyelvtani ismeretek alkalmazásával. Az ún. produktív feladatokhoz sorolhatók többek között a rövid választos feladatok, ahol a tanulók a kérdésre szavakkal vagy teljes mondatokkal válaszolnak, valamint a párbeszéd (vagy beszéd) befejezési feladatok, ahol a tanulók elfogadható információval fejezik be a párbeszédet. Haladó szintű csoportoknál hatékonyan alkalmazhatók az ún. információ-hiány feladatok, amelyeknél a tanulók kérdéseket tesznek fel egymásnak, hogy megtalálják az információhiányt a szövegben. A kreativitás fejlesztését segítik a történetmesélés és beszámoló típusú feladatok, ahol a tanulók saját tapasztalataik alapján mesélnek történeteket.

6. Összegzés

A tanulmány a kombinált oktatás (blended learning) koncepcióját vizsgálja, amely magában foglalja az osztálytermi tanítást és az IKT-eszközökkel támogatott online tanulást. A COVID-járvány hatására a hibrid oktatás kiemelkedő szerepet kapott mind az általános és középiskolai, mind pedig a felsőoktatásban. A tanulmány a hibrid oktatás előnyeit és hátrányait elemzi az angol mint idegen nyelv oktatásának kontextusában, és rámutat a két oktatási forma sajátosságaira. A szerző saját oktatási tapasztalatain alapuló jó gyakorlatokkal egészíti ki az elméleti háttért, különös hangsúlyt fektetve a középiskolai és felnőttoktatásra.

Irodalomjegyzék

Bailey, J. (2013). Blended Learning Implementation Guide. [online]. http://www.faithformationlearningexchange.net/uploads/5/2/4/6/5246709/blended_learning_implementation_guide.pdf (11.11.2023)

Barret, B. (2011). Ideas for Interactive Whiteboards. London, Macmillan

Batista-Toledo S., Gavilan D. (2022). Implementation of Blended Learning during COVID-19. Encyclopedia. 2(4):1763-1772. [online]. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia2040121> (11.11.2023)

Brown, H. D. (2001). Teaching by principles: an interactive approach to language pedagogy. 2nd ed. White Plains, NY, Longman. 34-45.

Beckingham, K. (2017). The Impact of Blended Learning. [online]. <https://edtechnology.co.uk/Article/the-impact-of-blended-learning/> (11.11.2023)

Bersin, J. (2004). The Blended Learning Book: Best Practices, Proven Methodologies and Lessons Learned. Pfeiffer, San Francisco

British Council. Teacher Role. [online]. <https://www.teachingenglish.org.uk/article/teacher-role> (11.11.2023)

Cavage, Ch. (2019). Blended Learning. [online]. <https://www.pearson.com/english/myenglishlab/case-studies/blended.html> (11.11.2023)

Garrison, D. R., Vaughan, N. D. (2008). Blended Learning in Higher Education, San Francisco, Wiley

European Commission (2020). Digital Education Action Plan 2021-2027. [online]. <https://education.ec.europa.eu/hu/focus-topics/digital-education/action-plan> (11.11.2023)

Garrett, T. (2008). Student-centered and teacher-centered classroom management: A case study of three elementary teachers. In: *Journal of Classroom Interaction* [online]. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ829018.pdf> (11.11.2023)

Graham, M. E., Griffiths, Ch. R. (2009). How Does The Use of Interactive Whiteboards Affect Teaching and Learning? In: *Distance Learning for Educators Trainers and Leaders*, Vol. 6. [online]. <https://www.infoage-pub.com/dl-issue.html?i=p54c1186796d6a> (11.11.2023)

ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM
INFORMATIKA KAR • DIGITÁLIS TECHNOLÓGIA INTÉZET
AGRIA MÉDIA KONFERENCIA 2023

Hargitai, D. M., Tőreki, S. M. (2023). A digitális oktatás kihívásai a Covid-19 árnyékában. In: Hetesi, E. (ed.), *Megváltozik-e a nonbusiness marketing szerepe a globális trendek hatásaira?* Szeged: Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, 99-106. [online]. <https://doi.org/10.14232/gtk.nmgt.2023.10>

Harmer, J. (2001). *The Practice of English Language Teaching*. London, Longman

Hinkleman, D. (2018). *Blending Technologies in Second Language Classrooms*, London, Palgrave Macmillan UK

Kiss, K. (2021). A flipped classroom, avagy a tükrözött osztályterem módszer hasznossága az online vagy hibrid szaknyelvi órán. In: Istók, B., Simon, Sz. (szerk.). *Online oktatás – kontaktoktatás. Edukációs folyamatok és a Covid19*. Komárom: SJE, 107-123.

Koç, S. (2015). *Assessment In Online And Blended Learning Environments*, New York, IAP

Lalima, D., Dangwal, L. (2017). Blended Learning: An Innovative Approach In: *Universal Journal of Educational Research*, Vol. 5, 129 p., [online]. https://www.researchgate.net/publication/313882997_Blended_Learning_An_Innovative_Approach (11.11.2023)

Miskei-Szabó, R. (2021). Az online oktatás tapasztalatai gyakorló pedagógusok és egyetemi hallgatók szeméből. A virtuális osztálytermek szerepe a tanításban. In: *Gyermeknevelés* 9. évf. [2], 314-331. DOI: [10.31074/gyntf.2021.2.314.331](https://doi.org/10.31074/gyntf.2021.2.314.331)

Sharma, P., Barrett, B. (2007). *Blended Learning: Using Technology in and beyond the Language Classroom*, London, Macmillan

Purpura, J. (2004). *Assessing Grammar*. Cambridge, Cambridge University Press

UNESCO. (2020). *School closures caused by Coronavirus (Covid-19)*. [online]. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse> (11.11.2023)

Vasbieva, D. G. (2016). Enhancement of Students Vocabulary Learning Through a Blended Learning Approach In: *IEJME – Mathematics Education* Vol. 11 [online]. <https://www.iejme.com/download/enhancement-of-students-vocabulary-learning-through-a-blended-learning-approach.pdf> (11.11.2023)

Zumor, A.W., Refaai, I.K., Eddin, E.A., Al-Rahman, F.H. (2013). EFL Students' Perceptions of a Blended Learning Environment: Advantages, Limitations and Suggestions for Improvement. In: *English Language Teaching* 6, 95-110. [online]. <http://dx.doi.org/10.5539/elt.v6n10p95> (11.11.2023)